

Information Notices: Prominent Scientists of Ukraine

В.І. ГРИЦЕНКО: СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

23.05.1937 – 08.10.2023

8 листопада пішов з життя член-кореспондент НАН України **Володимир Ілліч Гриценко** – відомий вчений в галузі інформатики, інформаційних технологій та комп'ютерних наук, головний редактор наукового журналу "Cybernetics and Computer Engineering" («Кібернетика та обчислювальна техніка»).

В.І. Гриценко розпочав свою трудову діяльність в Інституті кібернетики ім. В.М. Глушкова у 1960 році. З 1969 по 1977 роки — вчений секретар, з 1977 року — заступник директора з наукової роботи — директор відділення інформаційних технологій і систем. У 1997 році за ініціативи В.І. Гриценко створено Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки України у складі Кібернетичного центру НАН України, директором якого Володимир Ілліч був від початку до 2021 року, а далі — почесним директором, радником при дирекції та головою вченої ради Міжнародного центру.

В.І.Гриценко був представником широко знаної у світі наукової школи академіка В.М. Глушкова та понад п'ятдесят років продовжував її традиції. За його безпосередньої участі успішно започатковано та розвинено загаль-

ну теорія нового класу наукоємних технологій — інтелектуальних інформаційних технологій, та її застосування у перспективних системах оброблення інформації. За роки керівництва В.І. Гриценка, Міжнародний центр одержав фундаментальні результати в цій галузі. Створено класи оригінальних образних інформаційних технологій, методи та засоби інтелектуального керування, принципи інтеграції, втілені у створенні високоефективних інформаційних технологій з властивостями мислення. Під керівництвом В.І. Гриценка успішно завершено пріоритетні дослідження і розробки Державної науково-технічної програми «Образний комп'ютер». Серед них мовленнєві, зорові технології, багатоцільові функційні комплекси інтелектуального керування, інтелектуальні термінали робочих місць, усномовні електронні довідники, технології цифрової медицини та низка інших. На базі виконаного комплексу робіт створено, підготовлено до промислового виробництва і серійно випускаються на підприємствах України високоінтелектуалізовані вироби, пристрої з використанням інтелектуальних образних інформаційних технологій, які за сукупністю техніко-економічних характеристик перевищують зарубіжні аналоги.

Понад 25 років В.І. Гриценко очолював редакційну колегію наукових журналів «Control Systems and Computes» та «Cybernetics and Computer Engineering», забезпечуючи академічний рівень публікацій у цих журналах.

В.І. Гриценко виконував значну роботу зі зміцнення міжнародного авторитету України як постійний представник України в Міжурядовій раді Програми ЮНЕСКО з інформатизації і комунікацій та як заступник голови Національної комісії України у справах ЮНЕСКО. Багато років В.І. Гриценко був керівником установи — Національного координатора Міжурядової програми ЮНЕСКО «Інформація для всіх». Особливістю виконання цієї програми в Україні є фокусування зусиль на проведенні науково-дослідницьких робіт, пов'язаних з вирішенням найважливіших проблем інформаційного суспільства та переходу до суспільства знань. В.І. Гриценком сформульовано комплекс висновків і рекомендацій, надані пропозиції неодноразово були схвалені на сесіях Генеральної конференції ЮНЕСКО, зокрема щодо використання інтелектуальних образних інформаційних технологій в перспективних моделях інформаційного суспільства, підготовки Крупних програм ЮНЕСКО, створення альтернативних електронних систем безперервного навчання, збереження культурної спадщини тощо. Понад 20 років В.І. Гриценко очолював Кафедру ЮНЕСКО «Нові інформаційні технології в освіті для всіх», роботу якої визнано ЮНЕСКО як кафедри нового покоління, яка відповідає стратегії ЮНЕСКО у цій галузі.

Член-кореспондент НАН України В.І. Гриценко здійснював велику науково-організаційну роботу. Він був членом Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній Раді України, членом Національного комітету з інформатики при Президії НАН України, членом Науково-технічної ради з питань інформатизації Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України, головою Технічного комітету «Стандартизація інформаційних технологій» при Держспоживстандарті України.

За плідну працю, інноваційну спрямованість наукових досліджень, високу теоретичну та практичну результативність і ефективність наукової діяльності

В.І. Гриценка неодноразово удостоєно державних нагород, він двічі лауреат Державної премії України, Заслужений діяч науки і техніки України.

Українська та світова наукова спільнота зазнала тяжкої втрати.

Світла пам'ять Володимиру Іллічу Гриценку, талановитій та багатогранній людині!

Редакційна колегія журналу

V.I. GRYTSENKO: THE FOUNDATION AND DEVELOPMENT OF INFORMATION TECHNOLOGIES

On November 8, Volodymyr Ilyich Grytsenko, a correspondent member of the National Academy of Sciences of Ukraine, a well-known scientist in the field of informatics, information technologies and computer sciences, editor-in-chief of the scientific journal "Cybernetics and Computer Engineering" passed away.

V.I. Grytsenko was a representative of the widely known scientific school of Academician V. M. Glushkov and continued his traditions for over fifty years. With his direct participation, the general theory of a new class of knowledge-intensive technologies — intelligent information technologies, and its application in prospective information processing systems was successfully initiated and developed. Under the leadership of V.I. Grytsenko, the priority research and development of the State Scientific and Technical Program "Visual Computer" has been successfully completed. Among its results were speech and vision technologies, multi-purpose functional complexes of intelligent control, intelligent workplace terminals, audio electronic guides, digital medicine technologies, and some others. V.I. Grytsenko performed significant work on strengthening Ukraine's international authority as a permanent representative of Ukraine in the Intergovernmental Council of the UNESCO Informatization and Communications Program and deputy chairman of the National Commission of Ukraine for UNESCO Affairs. For over 20 years V.I. Grytsenko headed the UNESCO Chair "New Information Technologies in Education for All", whose work is recognized by UNESCO as a new generation chair that corresponds to UNESCO's strategy in this field.

The Ukrainian and world scientific community suffered a heavy loss.

The bright memory of Volodymyr Ilyich Grytsenko, a talented and multifaceted person!

Editorial Board